

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

18 במרס 2014

864

ט"ז באדר ב' התשע"ד

עמוד

הצעת חוק ההוצאה לפועל (תיקון מס' 43), התשע"ד-2014 542

הצעת חוק ההוצאה לפועל (תיקון מס' 43), התשע"ד-2014

תיקון סעיף 4 א. בחוק ההוצאה לפועל, התשכ"ז-1967¹ (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 4א(א), במקום "58 ו-70" יבוא "58-ר".

ד ב ר י ה ס ב ר

החייב ולמימוש נכסיו יהיו אפקטיביים יותר, יינקטו יותר הליכים כנגד רכושו של החייב והליך הגבייה יתייעל.

סעיפים מערכת ההוצאה לפועל נועדה, בראש 1, 6 ו-8 ובראשונה, להגן על זכותו של הזוכה לקניין, עד 12 שהיא זכות חוקתית המעוגנת בסעיף 3 לחוק² יסוד: כבוד האדם וחירותו. החוק מסייע להשיג תכלית זו באמצעות מתן אמצעים יעילים לגביית החוב. עם זאת, המערכת מחויבת גם לשמירה על זכויותיו של החייב ובכלל זאת לזכותו לחירות שאף היא נהנית ממעמד חוקתי. סעיף 5 לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו, קובע כי "אין נוטלים ואין מגבילים את חירותו של אדם במאסה, במעצר, בהסגרה או בכל דרך אחרת".

אמצעי המאסר הוא אמצעי חריג לגביית חוב אזרחי. מטרתו במסגרת ההליך האזרחי היא ככלל, לשמש אמצעי כפייה לתשלום החוב, ולא אמצעי ענישה על אי-תשלום.

כיום עומדים לרשות הזוכה אמצעים רבים לגביית החוב, בין אם במסגרת קבלת מידע על נכסי החייב ובין אם באמצעות הטלת הגבלות שונות על החייב: הגבלתו מהחזקת דרכון ישראלי או תעודת מעבר כדי למנוע ממנו יציאה מהארץ; עיכוב יציאתו מן הארץ; הגבלתו כלקוח מוגבל מיוחד כמשמעותו בחוק שיקים ללא כסיו, התשמ"א-1981; הגבלתו מעשות שימוש בכרטיסי חיוב כמשמעותו בחוק כרטיסי חיוב, התשמ"ו-1986; הגבלתו מייסוד תאגיד או מהיותו בעל עניין בתאגיד במישרין או בעקיפין, ואם היה בעל עניין בתאגיד – מתן הוראות לעניין הפסקת כהונתו או חברותו בתאגיד; הגבלתו מקבלת רישיון נהיגה, מהחזקתו או מחידושו.

במסגרת בדיקה שנערכה במהלך שלוש השנים האחרונות, בשל הוראת השעה שבתיקון מס' 29, נמצא כי למרות האיסור על הטלת מאסרים, שיעורי הגבייה דווקא עלו.

כמו כן, לאור הקושי לבודד את החייבים בעלי היכולת המשתמטים מתשלום חובותיהם, מתוך קבוצת החייבים שאינם משלמים את חובותיהם, יש חשש כי עלול להיאסר, בטעות, מי שאינו בעל יכולת כלכלית. להילופין, איום המאסר עלול לגרום לחייב לפנות למקורות אחרים לקבלת הכספים, ובכלל זה גם לשוק האפור. תוצאה זו אינה רצויה שכן היא עלולה להביא בסופו של דבר להיתדררות במצבו הכלכלי של החייב. הטלת מאסר בטעות או פנייה לגורמים אחרים שעלולים להרע את מצבו של החייב,

כללי חוק ההוצאה לפועל (תיקון מס' 29), התשס"ט-2008 (פורסם בס"ח התשס"ט, עמ' 42) (להלן – תיקון מס' 29), אשר תיקן את חוק ההוצאה לפועל, התשכ"ז-1967 (להלן – החוק), נכנס לתוקפו ביום י"א באייר התשס"ח (16 במאי 2008) (להלן – יום תחילת התיקון) וערך רפורמה מקיפה בתחום ההוצאה לפועל. אחד מעקרונות התיקון האמור היה הגדלת יכולת הגבייה מנכסיו של החייב תוך צמצום הפגיעה בחירותו. לשם כך נקבעו בו אמצעים לקבלת מידע על נכסי החייב שמהם ניתן לגבות את החוב. כמו כן, צומצמה אפשרות השימוש במאסרים כנגד חייבים שאינם חייבים במוזנות ובמקביל ניתנה אפשרות להטיל מגבלות שונות על חייבים, שפגיעתן טכנה מזו של עונש מאסר.

במסגרת תיקון מס' 29 נקבעה הוראת שעה, ולפיה בתקופה שמתום שנתיים מיום תחילת התיקון ולמשך 24 חודשים, תבוטל לחלוטין האפשרות לאסור חייב בהליכי ההוצאה לפועל, למעט מאסרים שיוטלו על חייבים במוזנות (להלן – הוראת השעה). הוראת השעה הוארכה למשך שנה נוספת במסגרת חוק ההוצאה לפועל (תיקון מס' 29) (תיקון מס' 3), התשע"ג-2013 (פורסם בס"ח התשע"ג, עמ' 68), כלומר עד יום ט"ו באייר התשע"ד (15 במאי 2014).

הוראת השעה נקבעה במטרה לבחון אם כלי האכיפה החדשים מקנים מענה הולם לגבייה, ואם הם מאפשרים לבטל כליל את השימוש במאסרים ככלי לגבייה אזרחית. כדי לבחון את השפעת התיקון על הגבייה, נקבעה חובת דיווח לוועדת חוקה חוק ומשפט של הכנסת בדבר יישום הוראות החוק לעניין צווי הבאה וצווי מאסר. כפי שתוקנו במסגרת תיקון מס' 29, לרבות בתקופה שבה בוטלו המאסרים בהתאם להוראת השעה.

לאור האמור, במהלך שלוש השנים האחרונות לא ניתנו צווי מאסר, פרט לגבי חייבים במוזנות. במהלך תקופה זו, נבחנה יעילותם של הכלים השונים שנקבעו בתיקון מס' 29, והשפעת ביטול המאסרים על שיעורי הגבייה, הכול כאמור לשם בחינת הצורך בהסדר אכיפה חדש.

לאור הבחינות שנעשו כאמור, מוצע לבטל את האפשרות להטלת מאסר בהליכי הוצאה לפועל, פרט למאסר בשל חוב מוזנות. לצד זאת, מוצע לקבוע כי ינוהל מרשם חייבים בעלי יכולת המשתמטים מתשלום חובותיהם בהתאם לתנאים שיפורטו להלן, וכן להגדיל את מקורות המידע לגבי נכסי החייב ואת הדרכים לאתרם. נקודת המוצא היא שככל שהאמצעים לקבלת מידע על

¹ ס"ח התשכ"ז, עמ' 116; התשע"ג, עמ' 98.

(1) בסעיף קטן (א1), במקום הסיפה החל במילים "או לנקוט" יבוא "לרשום אותו במרשם החייבים המשתמטים כאמור בפרק 2' או לנקוט הליכי הבאה לפי פרק 2', ולגבי חייב שחובו הפסוק נובע מפסק דין למוזנות – גם הליכי מאסר לפי הפרק האמור";

ד ב ר י ה ס ב ר

עורך דין, או לקבל ייצוג לפי הוראות חוק הסיוע המשפטי, אם החייב זכאי לכך לפי הוראות אותו חוק.

(ד) חייב שנאסר יובא שוב לפני רשם ההוצאה לפועל, בהקדם האפשרי ולא יאוחר מתום 48 שעות ממועד מאסרו; הובא החייב כאמור, רשאי רשם ההוצאה לפועל לבטל את צו המאסר או לקצר את תקופת המאסר, בתנאים שייראו לו, ולתת כל החלטה אחרת שתיראה לו בנסיבות הענין; הוראות סעיף קטן זה לא יחולו על חייב שנאסר מכוח צו שניתן במעמד החייב לפי סעיף 69ג(ג).

(ה) נתן רשם ההוצאה לפועל צו מאסר לפי סעיף קטן (א), לא יכנס הצו לתוקף אלא לאחר שמנהל לשכת ההוצאה לפועל שלח לחייב בדואר התראה וחלפו 14 ימים מיום המצאת ההתראה; בהתראה יצוין כי רשם ההוצאה לפועל הורה על מאסרו וכי צו המאסר יבוצע במועד שלא יקדם מ-14 ימים מיום המצאת ההתראה, אלא אם כן ייפרע החוב או תינתן החלטה אחרת על ידי רשם ההוצאה לפועל, וכי החייב רשאי לבקש השהייה של ביצוע צו המאסר לתקופה של 30 ימים שתאפשר לו למנות לעצמו עורך דין; בהתראה ייכלל מידע בדבר האפשרויות למיניו עורך דין לפי הוראות חוק הסיוע המשפטי.

(ו) על אף האמור בסעיף קטן (ה), נתן רשם ההוצאה לפועל צו מאסר במעמד החייב, לא תישלח לחייב התראה והמאסר יכנס לתוקף בתום 14 ימים מיום מתן הצו, אלא אם כן ייפרע החוב או שתינתן החלטה אחרת בידי רשם ההוצאה לפועל; ואולם צו מאסר שניתן במעמד החייב בדיון שאליו הובא בצו הבאה ניתן לביצוע מיידי; ראה רשם ההוצאה לפועל כי החייב אינו מיוצג, יברר האם הוא מעוניין בייצוג ויודא כי קיבל הודעה בדבר האפשרויות למיניו עורך דין לפי הוראות חוק הסיוע המשפטי.

סעיף 2 סעיף 7 לחוק עוסק בהמצאת האזהרה לחייב.

סעיף קטן (א1) לסעיף האמור מציין את הפרטים שעל האזהרה לכלול. בכלל זאת, קובע סעיף קטן זה כי נוסח האזהרה יזהיר את החייב מפני ההליכים שניתן לנקוט כנגדו, אם לא ישלם את החוב. כגון הטלת הגבלות ולמסירת מידע עליו בלא הסכמתו. מוצע לקבוע, כי בנוסח האזהרה יוזהר החייב גם מפני רישום פרטיו במרשם החייבים המשתמטים, כאמור בפרק 2' המוצע. כמו כן יובהר כי הליכי המאסר יינקטו כנגד חייב שחובו הפסוק נובע מפסק דין למוזנות בלבד.

הם מחיר כבד בתמורה לתועלת שתצמח מקיומו של כלי המאסרים במצב החקיקתי הנוכחי.

לאור האמור מוצע לבטל את סעיף 7 לחוק כך שתבטל האפשרות לנקוט מאסר כלפי חייבים שאינם חייבים במוזנות. בהתאם לכך, מוצע לתקן גם את סעיפים 4א, 8(ד), 74(ב), 74(ג) ו-80 לחוק. נוסחו של סעיף 70 לחוק, שעניינו "מאסר חייב בעל יכולת בשל אי-תשלום חוב" הוא:

"70. (א) (1) רשם ההוצאה לפועל רשאי, לבקשת הזוכה, לתת צו מאסר נגד חייב, בין אם הוכרו מוגבל באמצעים ובין אם לאו, לתקופה שלא תעלה על שבעה ימים, אם שוכנע, לאחר שהחייב הובא לפניו על פי צו הבאה לפי סעיף 69א או בא לפניו בדרך אחרת והוא בירר את יכולתו, כי לחייב יכולת לשלם את החוב והוא אינו משלמו בלא הסבר סביר, ובלבד שטרם חלפו שישה חודשים מיום שהובא או בא לפני רשם ההוצאה לפועל והוא בירר את יכולתו כאמור;

(2) רשם ההוצאה לפועל רשאי לתת צו מאסר כאמור בפסקה (1), אף אם לא שוכנע כי לחייב יכולת לשלם את החוב, אם ניסה לברר את יכולתו כאמור באותה פסקה, אך הדבר לא התאפשר בשל אי-שיתוף פעולה מכוון מצדו של החייב;

(3) צו מאסר לפי סעיף קטן זה לא יינתן אלא נגד חייב שחובו הפסוק או חובותיו הפסוקים במצטבר עולים על 2,000 שקלים חדשים; שר המשפטים רשאי, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, לשנות, בצו, את הסכום הקבוע בפסקה זו.

(ב) (בוטל).

(ג) רשם ההוצאה לפועל לא יורה על מאסר החייב לפי סעיף זה אלא אם כן שוכנע כי הדבר מוצדק בנסיבות העניין, בהתחשב בפגיעה בחייב, וכי נוכח הליכים אחרים שנקטו לשם גביית החוב, לרבות הליכים לקבלת מידע על החייב, ככל הנדרש, והגבלות אחרות שהוטלו עליו לפי פרק 1', אין הליכים אחרים שפגיעתם בחייב פחותה ויש בהם כדי להביא לתשלום החוב.

(ג2) רשם ההוצאה לפועל רשאי, לבקשת החייב או מיוזמתו אם החייב מעוניין בכך, להשהות החלטה לפי סעיף זה לתקופה שתאפשר לחייב למנות לעצמו

(2) בסעיף קטן (1), אחרי "מידע בדבר יציאות החייב מישראל וכניסותיו לישראל" יבוא "או עדכון על כניסת החייב לישראל, אם היה החייב מחוץ לישראל בזמן המצאת המידע", ואחרי "מידע מלא או חלקי בדבר יציאות החייב מישראל וכניסותיו לישראל" יבוא "או למסור לו עדכון על כניסת החייב לישראל, אם היה החייב מחוץ לישראל בזמן המצאת המידע".

תיקון סעיף 27 3. בסעיף 27 לחוק העיקרי, אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

(1) (א1) מנהל מערכת ההוצאה לפועל או רשם ההוצאה לפועל, רשאים לצוות על הגורם המפורט בטור א' בפרט (14) לתוספת השנייה (בסעיף קטן זה – הגורם שבתוספת) למסור להם את מספרי הטלפון הנייד או הנייח של החייב, לרבות באמצעות תקשורת בין מחשבים, ויכול שהמידע כאמור יימסר באמצעות גורם אחר מטעם הגורם שבתוספת, המספק שירות מידע לביורר מספרי טלפון, ובלבד שלא יימסרו מספרי טלפון של חייב אשר ביקש מהגורמים האמורים כי מספרים אלה יישארו חסויים;

(2) מספרי הטלפון כאמור בפסקה (1) יכולים לשמש את עובדי מערכת ההוצאה לפועל לצורך יצירת קשר עם החייב כדי ליידעו על הליכי ההוצאה לפועל המתנהלים נגדו;

(3) מידע שהתקבל לפי פסקה (1) לא יימסר לזוכה;

(4) שר המשפטים יקבע הוראות לעניין אופן העברת מספרי הטלפון כאמור בפסקה (1), כך שיובטח כי לא ייחשף במסגרתו לגורם שבתוספת או לגורם מטעמו כאמור באותה פסקה, כל מידע על זהות החייב;

(5) אין ביידוע טלפוני על הליכי הוצאה לפועל לפי סעיף קטן זה כדי להוות המצאה לפי החוק או כדי לגרוע מחובת המצאת אזהרה לפי סעיף 7.

ד ב ר י ה ס ב ר

השנייה לחוק, למסור להם, לרבות באמצעות תקשורת בין מחשבים, את מספרי הטלפון הנייד או הנייח של חייב. בעל רישיון כאמור יוכל למסור את המידע גם באמצעות גורם המספק מטעמו שירות מידע לביורר מספר טלפון.

לשם שמירה על פרטיות החייב, מוצע לקבוע כי לא יימסר מספר טלפון של חייב, שביקש מבעל הרישיון כאמור שמספר הטלפון שלו יהיה חסוי. כמו כן, המידע שיתקבל לא יועבר לזוכה וישמש רק את עובדי מערכת ההוצאה לפועל אשר יוכלו לעשות בו שימוש לשם יצירת קשר עם החייב במהלך ניהול תיק ההוצאה לפועל.

יצירת קשר עם החייב במהלך ניהול התיק ויידועו על הליכי ההוצאה לפועל המתנהלים נגדו עשויה לסייע בצמצום חסמים העומדים בפני רבים מחייבי ההוצאה לפועל ובייחוד בפני חייבים שאינם מכירים את הליך ההוצאה לפועל או אינם יודעים שנפתח נגדם תיק.

כדי למנוע מבעלי הרישיון כאמור ועובדיהם לקבל מידע על זהותו של החייב, וכדי לצמצם ככל האפשר את הפגיעה בפרטיותו של החייב, מוצע להסמיך את שר המשפטים לקבוע הוראות בעניין אופן העברת הבקשה לבעלי הרישיון או לגורם המספק את המידע האמור מטעמו, ולעניין אופן העברת המידע לידי מערכת ההוצאה לפועל. הוראות אלה יבטיחו כי לא ייחשף בפני בעל הרישיון או

סעיף קטן (1) לסעיף האמור קובע כי יש לרשם ההוצאה לפועל סמכות להורות למרשם האוכלוסין למסור מידע בדבר יציאות החייב מישראל והכניסות אליה, אם סבר כי לא ניתן להמציא את האזהרה לחייב מאחר שנראה כי החייב נמצא מחוץ לישראל. הרשם נותן הוראה זו על יסוד בקשת הזוכה. המידע המתקבל ממרשם האוכלוסין יימסר לרשם ההוצאה לפועל בלבד והוא רשאי להודיע לזוכה אם החייב נמצא בארץ. אם שוכנע רשם ההוצאה לפועל כי יש בכך צורך, הוא רשאי למסור לזוכה מידע בדבר יציאותיו של החייב מן הארץ וכניסותיו אליה. מידע כאמור אינו כולל מידע בזמן אמת על כניסתו לארץ של חייב ששהה מחוץ לישראל. מוצע לתקן סעיף זה כך שהרשם יוכל לקבל עדכון כאשר החייב שב לישראל. כמו כן מוצע לקבוע כי אם שוכנע רשם ההוצאה לפועל שיש בכך צורך, יעביר את העדכון גם לזוכה כדי שתתאפשר המצאת האזהרה.

סעיף 3 מוצע להוסיף לסעיף 27 לחוק, שעניינו "מסירת מידע", את סעיף קטן (א1) ולקבוע בו כי מנהל מערכת ההוצאה לפועל או רשם ההוצאה לפועל רשאים לצוות על בעל רישיון כללי למתן שירותי בוק פנים-ארציים נייחים או שירותי רדיו טלפון נייח, לפי חוק התקשורת (בוק ושירותים), התשמ"ב-1982, כפי שמפורט בפרט 14 לתוספת

227. סבר רשם ההוצאה לפועל, על יסוד בקשת הזוכה, כי לא ניתן לנקוט הליכי גבייה נגד החייב מאחר שנראה שהחייב נמצא מחוץ לישראל, הוא רשאי להורות למרשם האוכלוסין למסור לו עדכון על כניסת החייב לישראל, ובלבד שחלפו 45 ימים ממועד המצאת האזהרה לחייב, והחייב הוא בעל יכולת המשתמט מתשלום חובותיו או שרואים אותו ככזה לפי סעיפים 7ג, 67(ד), 69א(ד) או 69ג(ד); רשם ההוצאה לפועל יהיה רשאי להודיע לזוכה אם התקבל עדכון כאמור על כניסת החייב לישראל.

5. בסעיף 7ג לחוק העיקרי, אחרי "פרק ו'1" יבוא "רישום במרשם החייבים המשתמטים לפי הוראות פרק ו'2".

6. בסעיף 8(ד) לחוק העיקרי, המילה "70" – תימחק.

7. אחרי סעיף 66ד לחוק העיקרי יבוא:

"פרק ו'2: מרשם חייבים בעלי יכולת המשתמטים מתשלום חובותיהם

66ה. (א) רשם ההוצאה לפועל רשאי, מיוזמתו או לבקשת זוכה, לצוות על רישומו של חייב במרשם חייבים בעלי יכולת המשתמטים מתשלום חובותיהם (להלן – מרשם החייבים המשתמטים), ובלבד שהתקיימו כל אלה:

רישום חייב בעל יכולת המשתמט מתשלום חוב במרשם החייבים המשתמטים

ד ב ר י ה ס ב ר

החייב ולהבטיח כי המידע יימסר רק במקרים המתאימים, מוצע לקבוע כי התנאים שבהם יורה רשם ההוצאה לפועל על המצאת מידע כאמור הם: בחלוף פרק זמן של 45 ימים ממועד המצאת האזהרה לחייב, וכן היותו של החייב בעל יכולת המשתמט מתשלום חובותיו או שרואים אותו ככזה לפי סעיפים 7ג, 67(ד), 69א(ד) או 69ג(ד) לחוק.

סעיף 5 סעיף 7ג לחוק העיקרי קובע חוקה בדבר יכולת החייב. לפי הסעיף האמור, על החייב הנטל להוכיח את מידת יכולתו לפרוע את החוב הפסוק ולהביא לפני רשם ההוצאה לפועל את כל המידע והמסמכים הדרושים לשם כך. אם לא הרים החייב את נטל ההוכחה או לא הביא את המידע האמור, יראו אותו כבעל יכולת משתמט לרבות לעניין הליכי מסירת מידע על החייב בלא הסכמתו, הטלת הגבלות לפי פרק ו'1 והליכי הבאה לפי פרק ו'2. מוצע להוסיף כי יראו את החייב כחייב משתמט, גם לצורך רישומו במרשם החייבים המשתמטים כאמור בפרק ו'2 המוצע, שכן חוקה זו מהווה את אחד מהתנאים לרישום במרשם, בכפוף לתנאים הקבועים באותו פרק.

סעיף 7 מוצע להוסיף לחוק את פרק ו'2 שעניינו "מרשם חייבים משתמטים מתשלום חובותיהם", אשר יכלול את סעיפים 66 עד 66ז המוצעים. במסגרת פרק מוצע זה, ייקבע כי מערכת ההוצאה לפועל תנהל מרשם של חייבים בעלי יכולת המשתמטים מתשלום חובותיהם (להלן – המרשם).

בפני הגורם המספק את המידע מטעמו, מידע על זהות החייב. ניתן להשיג תוצאה זו למשל באמצעות שליחת "שאליות סרק" מטעם מערכת ההוצאה לפועל נוסף על השאליות האמתיות הנדרשות לקבלת מספר טלפון של חייבים אמיתיים, באמצעות הטלת חובה על בעל רישיון או על מי שמספק מידע מטעמו למחוק את המידע שמגיע אליו בתום תקופה קצרה או לאסור שמירתו של מידע כאמור מעבר לפרק זמן מסוים. בנוסף, ניתן לאסור על בעל רישיון כאמור או על מי שמוסר מידע מטעמו לעשות שימוש במידע שמגיע אליו במסגרת האמור בסעיף זה.

פסקה (5) לסעיף הקטן המוצע באה במטרה להדגיש כי אין בידיע טלפוני על הליכי הוצאה לפועל לפי סעיף קטן זה כדי להוות המצאה לפי החוק או כדי לגרוע מחובת המצאת אזהרה לפי סעיף 7 לחוק.

סעיף 4 מוצע להוסיף לחוק את סעיף 2ב7 שכותרתו "מידע על כניסת חייב לארץ" ולקבוע בו כי רשם ההוצאה לפועל רשאי להורות למרשם האוכלוסין למסור מידע על כניסתו של חייב לארץ. זאת אם שוכנע על יסוד בקשת זוכה שהחייב נמצא מחוץ לישראל ועקב כך הוא מתקשה לנקוט הליכי גבייה נגדו. קבלת מידע על כניסתו של חייב לארץ, לאחר פרק זמן ממושך שבו שהה החייב מחוץ לישראל ואשר הקשה על הזוכה לנקוט הליכים לגביית חובו, תאפשר לזוכה לשוב ולחדש את ההליכים לגביית החוב. כדי לצמצם את הפגיעה בפרטיות

(1) הוא שוכנע כי הדבר מוצדק בנסיבות העניין, בהתחשב בפגיעה בחייב ובהליכים שננקטו לשם גביית החוב, לרבות הליכים לקבלת מידע על החייב והטלת הגבלות לפי פרק ו'1;

(2) חובותיו הפסוקים של החייב עולים על 2,500 שקלים חדשים במצטבר;

(3) התקיים אחד מאלה:

(א) טרם חלפו שישה חודשים מיום שהחייב הובא לפני רשם הוצאה לפועל על פי צו הבאה לפי סעיף 69יב או בא לפניו בדרך אחרת והוכח לרשם ההוצאה לפועל כי הוא בעל יכולת המשתמט מתשלום החוב ולא ניתן הסבר סביר לאי-התשלום;

(ב) רואים את החייב כבעל יכולת המשתמט מתשלום חובותיו לפי סעיפים 7, 67(ד), 69יא(ד) או 69יג(ד), והתקיימו כל אלה:

(1) חלפו שישה חודשים ממועד המצאת האזהרה לחייב בהמצאה מלאה;

(2) נשלחה לחייב הזמנה בדואר רשום עם אישור מסירה, להתייצב לדיון בעניין רישומו במרשם החייבים המשתמטים;

(3) בהזמנה לפי פסקה (2) צוין, כי רשם ההוצאה לפועל יורה על רישום החייב במרשם החייבים המשתמטים אלא אם כן החייב פרע את החוב או התייצב לחקירת יכולת בלשכת ההוצאה לפועל או לדיון בעניין רישומו במרשם החייבים המשתמטים וישכנע את רשם ההוצאה לפועל כי הוא אינו בעל יכולת המשתמט מתשלום חובותיו, או שניתנה החלטה אחרת בידי רשם ההוצאה לפועל;

ד ב ר י ה ס ב ר

בנוסף, החשש מרישום חייב במרשם, או הרצון להסירו מהמרשם בהקדם האפשרי, עשוי להוות לחייב תמריץ לתשלום החוב.

במרשם יירשמו שמותיהם של חייבים בעלי יכולת המשתמטים מתשלום חובותיהם, רק לאחר שרשם ההוצאה לפועל שוכנע כי הדבר מוצדק בנסיבות העניין, בהתחשב בפגיעה בחייב ובהליכים שננקטו לשם גביית החוב, לרבות הליכים לקבלת מידע על החייב והטלת הגבלות לפי פרק ו'1, לאחר שנוכח כי התקיימו שאר התנאים המפורטים בסעיף.

מידע על היותו של החייב בעל יכולת המשתמט מתשלום חובותיו הוא בעל חשיבות בעבור מי שמבקש להתקשר עם החייב, שכן הוא עשוי ללמוד ממנו על הסיכונים האפשריים הכרוכים בהתקשרות כאמור.

למידע זה יש חשיבות גם בעבור זוכים אחרים המנהלים תיקים נגד החייב או בעבור כאלה השוקלים לנקוט הליכים כנגד החייב. זוכה שמעוניין לפעול נגד חייב שנרשם במרשם, ישקול את צעדיו בהתאם לתועלת הצפויה מניהול הליכים ולסיכויי ההצלחה המשוערים לנוכח הידיעה כי מדובר בחייב בעל יכולת המשתמט מתשלום חובותיו.

(4) החייב לא פרע את החוב או לא התייצב לחקירת יכולת בלשכת ההוצאה לפועל או לדיון בעניין רישומו במרשם החייבים המשתמטים ולא נתן הסבר סביר לאי-התייצבותו ולא ניתנה החלטה אחרת בידי רשם ההוצאה לפועל;

(ג) התקיימו התנאים המפורטים בסעיף קטן (א)(3)(ב)(1) עד (3) והחייב התייצב לפני רשם ההוצאה לפועל בדיון בעניין רישומו במרשם החייבים המשתמטים או שבא לפני רשם ההוצאה לפועל בתקופה שבין משלוח ההזמנה לדיון לבין מועד הדיון כאמור והוכח לרשם ההוצאה לפועל כי הוא בעל יכולת המשתמט מתשלום החוב ולא ניתן הסבר סביר לאי-התשלום.

(ב) לא יירשם במרשם החייבים המשתמטים חייב כאמור בסעיף קטן (א)(3)(א), אלא לאחר שמנהל לשכת ההוצאה לפועל שלח לחייב בדואר התראה שבה צוין כי הרשם החליט לרשום את שמו במרשם כאמור וכי החלטה זו תיכנס לתוקף בתום שלושים ימים מיום המצאתה, אלא אם כן ייפרע החוב, או שהחייב יתייצב לחקירת יכולת בלשכת ההוצאה לפועל וישכנע את רשם ההוצאה לפועל כי הוא אינו בעל יכולת המשתמט מתשלום חובותיו, או שתינתן החלטה אחרת בידי רשם ההוצאה לפועל.

(ג) ציווה רשם ההוצאה לפועל על רישומו של החייב במרשם החייבים המשתמטים (בסעיף זה – צו רישום), בדיון לפי סעיף קטן (א)(3)(א) במעמד החייב, לא יחולו הוראות סעיף קטן (ב) וצו הרישום ייכנס לתוקף בתום שלושים ימים מיום מתן הצו, אלא אם כן ייפרע החוב או שתינתן החלטה אחרת בידי רשם ההוצאה לפועל.

ד ב ר י ה ס ב ר

לפועל מהחייב לאחר שזה עמד לפניו וניתנה לו האפשרות לטעון את טענותיו ולהוכיח את יכולתו הכלכלית. מוצע כי יהיה ניתן לתת צו רישום כאמור בתוך תקופה קצרה יחסית של שישה חודשים מהמועד שבו הופיע החייב לפני הרשם וזאת כדי להבטיח שהמידע שעליו התבסס רשם ההוצאה לפועל בהחלטתו על הרישום, הוא מעורבן. (2) רואים את החייב כבעל יכולת המשתמט מתשלום חובותיו לפי סעיפים 7ג, 67(ד) ו-69(ד) או 69(ג)(ד). מתן צו רישום כאמור מותנה בכך שנשלחה לחייב אזהרה בהמצאה מלאה, וזאת מאחר שבהעדר התייצבות לפני הרשם, כפי שקורה במרבית מן החזקות האמורות, לא ניתן לדעת בוודאות שהחייב מודע להליכים נגדו. כמו כן מוצע לקבוע כי לא יינתן צו רישום שמו של חייב כאמור, אלא

כדי שהפגיעה בחייב תהיה מידתית, מוצע לקבוע, כי לא יירשם שמו של חייב במרשם, אלא אם כן חובותיו הפטורים עולים במצטבר על 2,500 שקלים חדשים. בנוסף, כדי לצמצם ככל האפשר את הפגיעה בפרטיותו של חייב שנרשם במרשם, מוצע לקבוע תנאים שמטרתם להבטיח שמדובר בכלי שיופעל רק כלפי חייבים שיש להם יכולת לשלם את חובם אך הם נמנעים מלעשות כן. לשם כך, מוצעות שלוש חלופות: (1) טרם חלפו שישה חודשים מיום שהחייב הובא לפני רשם הוצאה לפועל על פי צו הבאה לפי סעיף 69 יב או בא לפניו בדרך אחרת והוכח לרשם כי הוא בעל יכולת המשתמט מתשלום חובותיו והוא אינו משלמו בלא הסבר סביר. תנאי זה נועד לוודא כי צו הרישום יינתן על סמך התרשמות רשם ההוצאה

(ד) החליט רשם ההוצאה לפועל על רישומו של חייב במרשם החייבים המשתמטים לפי סעיף קטן (א)(3)(ב), ייכנס צו הרישום לתוקף שלושים ימים לפחות ממועד אישור המסירה לפי פסקת משנה (2) לאותו סעיף קטן או במועד שנקבע לדיון בעניין רישום שמו של החייב במרשם החייבים המשתמטים, לפי המאוחר.

(ה) החליט רשם ההוצאה לפועל על רישומו של חייב במרשם החייבים המשתמטים לפי סעיף קטן (א)(3)(ג), ייכנס צו הרישום לתוקף במועד הדיון לפי אותו סעיף, אלא אם כן יקבע רשם ההוצאה לפועל אחרת.

(ו) בסעיף זה, "לשכת ההוצאה לפועל" – לשכת ההוצאה לפועל שבה מתנהל התיק או לשכת ההוצאה לפועל, שליד בית משפט השלום שבאזור שיפוטו נמצא מקום מגוריו של החייב.

(א) מרשם החייבים המשתמטים יכיל את שם החייב, מספר הזהות שלו ותאריך ההחלטה על רישומו במרשם כאמור. 166.

ניהול מרשם החייבים המשתמטים

(ב) מרשם החייבים המשתמטים יהיה פתוח לעיון הציבור באתר האינטרנט של מערכת ההוצאה לפועל בדרך של שאילתה שבה יצוין מספר הזהות של האדם שלגביו מתבקש המידע וכן פרטים מזהים של מגיש השאילתה.

ד ב ר י ה ס ב ר

לקבוע כי ההחלטה תיכנס לתוקף בתוך שלושים ימים מיום מתן הצו. אומנם במקרה כזה, שבו מדובר על חייב אשר קיבל את ההודעה על רישומו לראשונה במעמד דיון אצל הרשם, אין צורך ביידועו, אך ניתנת לו עדיין הזדמנות לשנות את מצבו, אם יפרע את החוב או שתינתן החלטה אחרת בידי רשם ההוצאה לפועל.

אם התקיימו כל התנאים לפי סעיף 66ה(א)(3)(ב), כלומר הומצאה האזהרה בהמצאה מלאה ונשלח זימון לדיון בעניין הכנסתו של החייב למרשם החייבים המשתמטים בדואר רשום עם אישור מסירה ובכל זאת החייב לא התייצב לפני רשם הוצאה לפועל, ורשם ההוצאה לפועל החליט על רישומו של חייב במרשם החייבים המשתמטים, ייכנס צו הרישום לתוקף שלושים ימים לפחות ממועד אישור המסירה לפי פסקת משנה (2) לאותו סעיף או במועד שנקבע לדיון בעניין רישום החייב במרשם, לפי המאוחר. פרק הזמן המוצע מבטיח כי החלטת הרשם תיכנס לתוקף במועד הדיון או לאחר שחלף פרק זמן של שלושים ימים מהמועד שהתקבל אישור מסירה, היוצר את החוקה שהחייב קיבל את ההזמנה לדיון, ואף ניתנה לו הזדמנות לפרוע את החוב, להגיע לחקירת יכולת ולטעון כי אינו בעל יכולת או להתייצב לדיון, אך הוא לא עשה כן.

ואולם אם התקיימו התנאים לפי סעיף 66ה(א)(3)(ג), כלומר, החייב התייצב לדיון בעניין רישומו במרשם, והרשם

אם כן נשלחה אליו בדואר רשום עם אישור מסירה הזמנה לדיון בעניין רישום שמו במרשם והוא בכל זאת לא התייצב ולא סיפק הסבר סביר להיעדרותו. (3) אם התקיימו התנאים כאמור בחלופה השנייה, אלא שהחייב התייצב לפני רשם ההוצאה לפועל לדיון בעניין רישומו במרשם או שבא לפני רשם ההוצאה לפועל בתקופה שבין משלוח ההזמנה לדיון כאמור לבין מועד הדיון והוכח לרשם ההוצאה לפועל כי הוא בעל יכולת המשתמט מתשלום החוב ולא ניתן הסבר סביר לאי-התשלום.

מוצע לקבוע כי לא יירשם במרשם החייבים המשתמטים חייב שהובא לפני רשם הוצאה לפועל או בא לפניו כאמור בסעיף 66ה(א)(3)(א) המוצע, אלא לאחר שמנהל לשכת ההוצאה לפועל שלח לחייב בדואר התראה שבה צוין כי הרשם החליט לרשום את שמו במרשם כאמור וכי החלטה זו תיכנס לתוקף בתום שלושים ימים מיום המצאתה. פרק זמן זה מאפשר לחייב לפרוע את החוב או להתייצב לחקירת יכולת בלשכת ההוצאה לפועל ולשכנע את רשם ההוצאה לפועל כי הוא אינו בעל יכולת המשתמט מתשלום חובותיו. כמו כן, רשאי רשם ההוצאה לפועל להחליט אחרת בעניין.

אם החייב בא לפני רשם ההוצאה לפועל כאמור בסעיף 66ה(א)(3)(א) ורשם ההוצאה לפועל ציווה על רישומו של החייב במרשם, בנוכחותו של החייב, מוצע

(ג) אדם שעיין במידע המפורט לגביו במרשם החייבים המשתמטים ומצא כי פרטיו אינם נכונים, שלמים, ברורים או מעודכנים (להלן – מידע שגוי), רשאי לפנות למנהל לשכת ההוצאה לפועל בבקשה לתקן את המידע או למחוק אותו; הסכים מנהל לשכת ההוצאה לפועל לבקשה, יבצע את השינויים הנדרשים בתוך תקופה שתקבע ויודיע עליהם לכל מי שקיבל את המידע השגוי במהלך תקופה כפי שתקבע, שקדמה לתיקון או למחיקה.

(ד) סירב מנהל לשכת ההוצאה לפועל לבקשה כאמור בסעיף קטן (ב), יודיע על כך למבקש.

(ה) מנהל לשכת ההוצאה לפועל יודיע למבקש על כל שינוי ברישום לפי סעיף זה.

(ו) שר המשפטים יקבע הוראות לעניין סעיף זה ובכלל זה לעניין אופן העמדת מרשם החייבים המשתמטים לעיון באינטרנט, לרבות מגבלות לעניין העתקת המידע, שמירתו ואיסוף ממוחשב שלו, כדי להבטיח את אמינות המידע, את זמינותו, את הגנת המידע מפני שימוש בלתי מורשה בו וכן כדי לשמור על הפרטיות.

(א) רישום פרטיו של החייב במרשם החייבים המשתמטים יימחק משרע את חובו. 166.

מחיקת חייב
ממרשם החייבים
המשתמטים ורישום
חוזר

ד ב ר י ה ס ב ר

שתיקבע, שקדמה לתיקון או למחיקה. אם סירב המנהל לבקשת אדם לתקן את המידע לגביו או למחוק אותו, יודיע על כך למבקש כפי שיקבע שר המשפטים לפי סעיף קטן (ו) המוצע.

בסעיף 166 המוצע, שעניינו "מחיקת חייב ממרשם החייבים המשתמטים ורישום חוזר" מוצע לקבוע כי הרישום של פרטי חייב במרשם יימחק אם פרע את חובו. כמו כן מוצע לקבוע כי הרשם יורה על מחיקת הרישום אם נוכח כי החייב עומד בצו תשלומים או בהסכם בינו לבין הזוכה לעניין פירעון החוב.

כמו כן, תוקנה לרשם ההוצאה לפועל סמכות למחוק את שמו של החייב מהמרשם, מיוזמתו או לבקשת החייב. כן רשאי רשם ההוצאה לפועל להתנות את מחיקת החייב מהמרשם במתן ערובה, להנחת דעתו, אם מצא שהדבר מוצדק בנסיבות העניין, ואולם אם נמחק שמו של החייב מהמרשם כאמור לנוכח העובדה שהחייב עומד בצו התשלומים או בהסכם שבינו לבין הזוכה לגבי פירעון החוב, רשאי רשם ההוצאה לפועל לצוות כי שמו של החייב ישוב ויפורסם במרשם, מיוזמתו או לבקשת הזוכה, אם נוכח כי החייב הפסיק לקיים את הוראות הצו או ההסכם; רישום חוזר כאמור יבוצע בלא צורך במשלוח הזמנה לדיון או התראה לפי סעיפים 66(א)(3)(ב) ו-66(ב). עם זאת מוצע לקבוע, כי תישלח לחייב הודעה על רישומו החוזר במרשם, לפי סעיף 66(ה).

נוכח כי הוא בעל יכולת המשתמט מתשלום החוב בלא הסבר סביר לאי-התשלום, ייכנס צו הרישום לתוקף כבר במועד הדיון, אלא אם כן קבע רשם ההוצאה לפועל אחרת.

מוצע לקבוע כי לעניין האמור לעיל, תוגדר "לשכת ההוצאה לפועל" כלשכת ההוצאה לפועל שבה מתנהל התיק או לשכת ההוצאה לפועל שליד בית משפט השלום שבאזור שיפוטו נמצא מקום מגוריו של החייב. המטרה של מתן אפשרות לחייב להגיע לחקירת יכולת בלשכת ההוצאה לפועל הקרובה למקום מגוריו היא להקל על החייב להגיע לחקירת היכולת ולתמרץ אותו לעשות כן.

בסעיף 166 המוצע, שעניינו "ניהול מרשם החייבים המשתמטים", מוצע לקבוע כי המרשם יהיה פתוח לעיון הציבור באתר האינטרנט של מערכת ההוצאה לפועל וינוהל על דרך של שאילתה פרטנית. אדם המעוניין לקבל מידע על חייב, יתבקש לציין פרטים על עצמו ועל החייב כפי שיקבע שר המשפטים לפי סעיף קטן (ו) המוצע.

כדי לצמצם את הפגיעה בפרטיות ולמנוע טעויות, מוצע לקבוע כי אדם שעיין במידע המפורט לגביו במרשם ומצא כי אינו נכון, שלם וברור או מעודכן, רשאי לפנות למנהל לשכת ההוצאה לפועל בבקשה לתקן את המידע או למחוק אותו. אם הסכים המנהל לבקשה, יבצע את השינויים הנדרשים בתוך תקופה שתקבע ויודיע עליהם לכל מי שקיבל את המידע השגוי במהלך התקופה, כפי

(ב) רשם ההוצאה לפועל רשאי, מיוזמתו או לבקשת חייב, להורות על מחיקת רישום פרטיו של חייב ממרשם החייבים המשתמטים, ורשאי הוא להתנות את המחיקה כאמור במתן ערובה להנחת דעתו, אם מצא שהדבר מוצדק בנסיבות העניין.

(ג) רשם ההוצאה לפועל יורה על מחיקת רישום פרטיו של חייב ממרשם החייבים המשתמטים, אם נוכח כי החייב מקיים אחר הוראות של צו תשלומים או אחר הוראות הסכם בינו לבין הזוכה לעניין פירעון החוב; נמחק מהמרשם רישומו של חייב כאמור בסעיף קטן זה, רשאי רשם ההוצאה לפועל, מיוזמתו או לבקשת זוכה, לצוות כי החייב יירשם שוב במרשם החייבים המשתמטים, אם נוכח כי החייב הפסיק לקיים את הוראות צו התשלומים או ההסכם האמור (בסעיף זה – רישום חוזר); על רישום חוזר לפי סעיף קטן זה לא יחולו הוראות סעיפים 66(א)(3)(ב)2 ו-66(ב) לעניין משלוח הזמנה לדיון ומשלוח התראה, ואולם תישלח לחייב הודעה על רישומו החוזר במרשם החייבים המשתמטים, לפי סעיף 66(ה).

8.	בסעיף 169 לחוק העיקרי, המילים "או צווי מאסר" – יימחקו.	תיקון סעיף 169
9.	סעיף 70 לחוק העיקרי – בטל.	ביטול סעיף 70
10.	בסעיף 74(ב) לחוק העיקרי, במקום "7א, 69 עד 70" יבוא "7א ו-69, עד 69יג".	תיקון סעיף 74
11.	בסעיף 74 לחוק העיקרי, המילים "לרבות מאסרו של החייב" – יימחקו.	תיקון סעיף 74יג
12.	בסעיף 80 לחוק העיקרי, בכל מקום, במקום "69יב(א), 70(א) ו-74(א)" יבוא "69יב(א) ו-74(א)".	תיקון סעיף 80
13.	בתוספת השנייה לחוק העיקרי, בחלק א', אחרי פרט 21 יבוא:
"22. מערכת ההוצאה לפועל מס' תיק הוצאה לפועל שפתח החייב כזוכה."	תיקון התוספת השנייה
14.	בתוספת השלישית לחוק העיקרי, בפרט 3, אחרי "רשויות מקומיות" יבוא "לרבות באמצעות גוף המספק לרשות המקומית שירותי ניהול מידע".	תיקון התוספת השלישית
15.	בפקודת פשיטת הרגל [נוסח חדש], התש"ם-1980, סעיף 180 – בטל.	תיקון פקודת פשיטת הרגל

ד ב ר י ה ס ב ר

הנכונה. כיום, ניתן לקבל מידע על כתובת החייב, לפי התוספת השלישית, באמצעות פנייה פרטנית לכל רשות מקומית. הליך זה אורך זמן רב וכרוך בעלות לא זניחה בעבור כל הוצאת צו כאמור.

מוצע לקבוע כי מידע על כתובות יתקבל גם באמצעות גופים המספקים לרשויות המקומיות תוכנות לניהול מידע, כמו למשל החברה לאוטומציה בע"מ. פנייה לחברות המרכזות את המידע בעבור הרשויות המקומיות עשויה לחסוך זמן וכסף וכך לייעל את הליך הגבייה.

סעיף 15 סעיף 180 לפקודת פשיטת הרגל [נוסח חדש], התש"ם-1980 (להלן – הפקודה). קובע הסדר

סעיף 13 התוספת השנייה לחוק קובעת רשימה של גופים אשר רשם ההוצאה לפועל רשאי לצוות עליהם למסור את המידע המפורט בתוספת. מוצע להוסיף לתוספת את מערכת ההוצאה לפועל ולקבוע כי יימסר מידע ממערכת ההוצאה לפועל לגבי חייב, שהוא זוכה בתיק הוצאה לפועל אחר. זאת כדי שיהיה ניתן להטיל עיקול על כספים שמתקבלים במסגרת תיק הוצאה לפועל לזכות החייב.

סעיף 14 התוספת השלישית לחוק מפרטת את הגורמים שמנהל לשכת ההוצאה לפועל או רשם ההוצאה לפועל רשאים לצוות עליהם למסור מידע על כתובתו של חייב, אם נוכחו כי הכתובת המופיעה בתיק אינה הכתובת

ד ב ר י ה ס ב ר

לפי סעיף 70 למשך 24 חודשים מיום תחילת התיקון. הוראת שעה זו הוארכה למשך שנה נוספת במסגרת חוק ההוצאה לפועל (תיקון מס' 29) (תיקון מס' 3), התשע"ג-2013, ותוקפה עומד לפקוע ביום ט"ו באייר התשע"ד (15 במאי 2014). כמו כן, נקבעה חובת דיווח חצי-שנתית לוועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת.

לאור הסדר הקבע המוצע במסגרת הצעת חוק זו, מוצע לבטל את הוראת השעה האמורה.

שלפיו רשאי בית המשפט לתת צו כינוס כמשמעותו בפקודה כנגד חייב שהוגשה בקשה לאסור אותו לפי סעיף 70(א) לחוק, וזאת חלק מאסרו. צו כינוס יינתן לפי סעיף זה אם הסכים לכך הזוכה ושילם את האגרה. מאחר שמוצע לבטל את סעיף 70 המתיר לאסור חייבים בהוצאה לפועל, מוצע לבטל את סעיף 180 לפקודת פשיטת הרגל.

סעיף 16 כפי שפורט בחלק הכללי לדברי הסבר אלה, סעיף 57 לתיקון מס' 29, קבע הוראת שעה לעניין סעיף 70 לחוק, העוסק בהטלת מאסר על חייבים בהוצאה לפועל. לפי הוראת השעה, בוטלה האפשרות לנקוט מאסר

² ס"ח התשס"ט, עמ' 42.

